

**OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
CLASELE IX-XII**

Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București

14 martie 2025

Clasa a X-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Lucrările în care eseu/răspunsurile sunt precedate de titlu și/sau motto vor fi notate cu zero puncte.**
- **Timp de lucru: trei ore.**
- **Total: 100 de puncte. Nu se acordă puncte din oficiu.**

Citește cu atenție textele de mai jos.

A.

Trecuseră numai câteva minute, dar lui Manuilă i se păru că a trecut infinit mai mult. Încerca să-și păstreze starea de veghe, căci parcă și pe el îl străbătea la răstimpuri o necunoscută oboseală și pleoapele îi atârnavă și lui grele. Brusc, i se păru că se schimbă ceva în odaie, își strânse pumnii. Semiîntunecul părea că se desparte în două mari fâșii, lăsând la mijloc un covor argintiu. Ascunsă poate sub un nour, multă vreme, luna cobora atunci în odaie, fără nicio mirare.

„...Ca o șuviță argintie!” își aminti, somnoroasă, Liza. Cuvintele acelea îi veniră deodată în minte privind și ea fâșiile de lumină care se înnădeau alene pe jos. I se păreau atât de apropiate gândurile și melancoliile ei de atunci, din copilăria de pe Bulevardul Pache, încât parcă în acea clipă se despărțise de ele. „Ce-am făcut oare tot timpul ăsta? Când am crescut atât de mare, fără să știu, fără să-mi spună nimeni?”...

Andronic nu mai murmură niciun cuvânt. Aștepta și el. Lumina lunii se apropia de tălpi. Dacă începe vreo vrajă?... Dorina rămăsese cu ochii la el, ca și cum nu și-ar fi dat seama că e trează. Orice s-ar fi întâmplat acum n-ar mai fi mirat-o. Ca în vis, orice întâlnire, orice absurditate, toate i se păreau firești. Pe ea nu o va atinge nimeni, nu-i va putea face nimeni niciun rău – ca în vis...

Și atât de firesc intrase șarpele în odaie, strecurându-se printre picioarele lor, încât nimeni nu se sperie. Un gol adânc, în coșul pieptului, atât.

Era un șarpe mare și sur, care înainta cu grijă, parcă dezmoțindu-și inelele. Se târa greoi, ridicând foarte ușor capul: și plecându-și-l repede pe podea, ca și cum ar fi căutat o urmă.

Când se apropie de lacul de lumină, se opri o clipă amețit. Apoi se îndreptă legănat spre Andronic. Parcă lumina lunii îl vrăjise și pe el, căci se târa acum cu o grație somnoroasă și fiecare nouă împletitură îi înfiora solzii întunecați. Dorinei i se păru că șarpele vine de-a dreptul spre ea și o subită teroare luă locul vrajei dinainte. Ca și cum s-ar fi trezit deodată în fața unui lucru peste putință de privit cu ochii, a unui lucru groaznic și primejdios, neîngăduit vreunei fete să-l vadă. Aproximarea șarpelui îi sugera parcă răsuflarea, risipindu-i sângele din vine, topindu-i carnea întregă într-o groază împletită cu fiori necunoscuți, de dragoste bolnavă. [...]

Șarpele rămase câteva clipe în bătaia lunii, alintându-se parcă față de ochi nevăzuți. Andronic înălță încet brațul și-l întinse către ușă. Ca și cum s-ar fi temut de amenințarea lui, șarpele se-ntoarse, șovăi căutându-și drumul, ridicând și aplecând neconținut capul.

Vladimir îl vedea foarte bine acum, de-abia acum – căci alergarea lui prin pădure, singur, gonit din urmă de un duh nevăzut, de-abia acum luă sfârșit. Nici nu și-a dat bine seama cum a început goana. Un cadran de ceas fosforescent, care se făcea tot mai mare și tot mai mare, până ce-l orbi cu luminile lui, verzi, lunare; și, în mijloc, șarpele. Cum de nu a prins de veste că ceasul lui Stamate, pe care el l-a purtat în mână, alergând prin pădure, ascunde într-însul un șarpe? Pe nesimțite, limba ceasului începuse să crească, înviorată, până ce Vladimir zări înspăimântat cum mijesc inelele șarpelui, cum sclipesc și se înfioară ele sub lumina aceea fosforescentă. Să-i dea drumul numaidecât din mână, să zvârle ceasul! Dar oare mai avea acum ceasul în mâini? Era în urma lui. „Al doilea!” auzise Vladimir strigătul lui Stere. Ce bucurie că poți fugi, să alergi în pădure, în noapte, unde sunt atâtția arbori mari și buni, care te pot ascunde! Ce bun a fost Stere să-i dea lui plecarea tocmai acum, ca să poată scăpa de răsuflarea necurată dinapoia lui, să iasă din lumina aceea fermecată a cadranelor fosforescente... Și deodată, în fața lui, ridicându-se din covorul de lumină, șarpele. Nu-l mai speria acum. Era la picioarele lui și nu venea din spate, înalt și nevăzut.

— Mai repede, mai repede! îi porunci Andronic, făcând și el un pas spre ușă. [...]

Andronic rămase câteva clipe cu privirile pierdute în noapte, afară. Apoi se întoarse iarăși la locul lui, în mijlocul camerei, își duse mâna la frunte și începu să murmure. Căpitanul Manuilă îl auzea acum atât de clar, încât parcă i-ar fi șoptit chiar lui toate cuvintele, aproape de ureche. Aceleași farmece, desigur; căci revenea mereu cuvântul *sarpa*, pe care Andronic îl rostea în nenumărate feluri, șuierându-l sau trăgându-l. [...]

Cel dintâi care se smulse din amețeală a fost Stere. El văzuse cum Andronic întoarce capul spre fereastră, știa că acum șarpele e de mult plecat și făcu un pas în odaie, la început cu oarecare sfială, apoi, repede, se îndreptă spre ușă. Aerul nopții îl întâmpină mai rece, mai curat, trezindu-l. Stere oftă obosit și își frecă fruntea, încercând să-și dea seama ce se petrece cu el. Toate amintirile se încurcau în minte, începu să simtă oboseala; îl dureau mai ales picioarele și încheieturile, țepene. Se așeză pe marginea scării, răsufând adânc.

Mircea Eliade, *Șarpele* (1937)

B.

Ca toate hotărârile luate cu cuțitul la gât, și a mea era una proastă. Cuțitul la gât mi-l pusese timpul. Mi se întâmplase ceva inexplicabil.

În dimineața de după ziua lui mă trezisem cu senzația că dormisem nopți la rând. M-am sculat cu totul buimăcită și cu o durere de cap înfiorătoare, probabil cea mai rea migrenă din viața mea. Îmi aminteam de niște vise complicate și epuizante, conduceam o mașină, încercam să pun frână și nu ajungeam cu piciorul la ea, iar când totuși am ajuns și am apăsat cât de cât, nu s-a întâmplat nimic, iar neliniștea mea era și ea ca mașina scăpată de sub control. M-am ridicat, cu ochii întredeschiși, m-am dus desculță la baie, cumva pe pipăite, mă simțeam ușoară ca un fulg, doar capul îmi era greu, nimic nu mi se părea ca de obicei și puneam asta pe seama migrenei. În oglinda din baie am deschis ochii. Ciudat, deși nu aveam ochelarii, mă zăream uimitor de clar. Însă nu-mi zăream decât fața și umerii, de parcă cineva, peste noapte, ar fi montat mai sus oglinda în care de obicei mă vedeam până la șolduri, inclusiv. Și *nu eram eu*. Nu eram în oglindă, deși cine mă privea cu groază de acolo îmi aducea, foarte puțin, aminte de mine! Mă recunoșteam și nu prea, ca-ntr-o fotografie veche, vai, una din copilărie! Am crezut, cu o spaimă de nedescris, care se repeta întotdeauna în asemenea coșmaruri, că mai dorm, că mă trezisem din vis în vis, că poate n-o să mă mai trezesc niciodată decât în vis. Știam din alte nopți, mai ales din copilărie, că senzația de a fi treaz e foarte puternică în asemenea situații, că vezi toate amănuntele și nu poți ști de ce ele nu sunt reale și cum să faci ca ele să devină reale, ca și cum ai căuta cu disperare originalul între sute de duplicate. M-am ciupit de obraz, mi-am înțepat palma cu unghiile, am deschis fereastra spre curtea interioară, al cărei mâner era și el montat acum mult mai sus, [...] am inspirat aer curat, dar n-am constatat vreo schimbare. Dar de fapt nu credeam cu adevărat că dorm. Paradoxul ăsta îl știam, de asemenea: visul e echivoc, poți crede, în vis, că ești treaz, dar realitatea e, în schimb, limpede la oamenii sănătoși, există ceva inconfundabil în ea. Eram în realitate, oricât mi-ar fi convenit să cred că sunt în afara ei.

M-am dus spre bucătărie, tot așa, cu trup ușor și cap greu. Din ultima clasă de liceu îmi începeam întotdeauna ziua cu cafea: multă și neagră, fără strop de zahăr. Toate dimensiunile din bucătărie erau altfel, totul era mai sus și mai mare. Am băut cafeaua, dar n-am perceput vreo limpezire a gândurilor. Până la urmă, după minute în șir de perplexitate – nu știu cât oi fi stat împietrită –, după ce m-am repezit de nenumărate ori la oglindă, sperând de fiecare dată să văd altceva în ea, a trebuit să accept: în noaptea de după ziua lui și a lui Goethe, corpul meu, ca al meduzelor *turritopsis dohrnii*, regresase [...]. Mi-am amintit, prosteste, de o acriță care spunea, într-un joc facil, că *Impossible* e de fapt același lucru cu *I'm possible*. La mine nu era joc, eram posibilă în imposibilul meu și asta mă exaspera atât de mult că îmi venea să urlu la nesfârșit, cum urlă puii de husky când sunt lăsați singuri. [...]

În timp ce mă ștergeam năucită cu prosopul, m-am gândit că poate m-am întors în timp, că mama și tata și mătușa nu muriseră și m-am bucurat năpraznic. Dar știam că la meduza *turritopsis dohrnii* regresul e doar personal, nu implică lumea din jur, care-și vede de treaba ei, în apele ei. Eu însă nu mai eram în apele mele.

Ioana Pârvulescu, *Aurul pisicii* (2024)

Subiectul I**30 de puncte****Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre următoarele cerințe.**

1. Menționează două funcții ale limbajului identificate în textul **A**, ilustrându-le prin câte un exemplu. **5 puncte**
2. Prezintă o valoare expresivă a verbelor la timpul imperfect, în textul **B**. **5 puncte**
3. Evidențiază câte o particularitate a perspectivei narative în fiecare dintre cele două texte. **5 puncte**
4. Comentează semnificația următoarei secvențe din textul **B**: „Dar știam că la meduza „turritopsis dohrnii” regresul e doar personal, nu implică lumea din jur, care-și vede de treaba ei, în apele ei. Eu însă nu mai eram în apele mele.” **5 puncte**
5. Susține-ți opinia despre modul în care imaginea șarpelui contribuie la tensiunea narativă a textului **A**. **5 puncte**

Notă

Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Pentru **conținut**, vei primi 25 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).**În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsurile vor fi formulate în enunțuri.****Subiectul al II-lea****35 de puncte**Redactează un text de cel puțin 300 de cuvinte, reprezentând incipitul unei nuvele scrise de tine. Naratorul-personaj este un băiat care se rătăcește într-o pădure labirintică pentru a descoperi o lume, la început reală, apoi transformată într-un tărâm fantastic guvernat de regele Timp. Textul se va încheia cu secvența *La cumpăna timpului, la fel ca la cumpăna apelor, la un moment dat, timpul meu n-a mai curs înainte, ci înapoi.*

În redactarea textului tău, vei respecta convențiile textului narativ și vei include o secvență dialogată alcătuită din patru replici.

NotăPentru **conținut**, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).**Subiectul al III-lea****(35 de puncte)**Scrie un eseu de minimum 600 de cuvinte despre *vis ca formă de manifestare a subconștientului*, pornind de la cele două fragmente citate și valorificând experiența ta culturală (literatură, arte plastice, muzică, cinematografie, filozofie etc.).**Notă**În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu trei argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.Pentru **conținutul** eseului, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).**Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă eseul are minimum 600 de cuvinte.****Inserarea de citate critice necomentate sau nerelevante pentru tema dată atrage după sine neacordarea punctajului maxim.**